

Trestní odpovědnost osob jednajících při výkonu územní samosprávy

Konference o právech a povinnostech ÚSC
Praha dne 31. 3. 2016

JUDr. František Púry, Ph.D.
Nejvyšší soud České republiky

Martin Richter
Právnická fakulta Univerzity Karlovy v Praze

Odpovědnost

- Obecně je to **povinnost nést důsledky** svého chování, které porušuje určitá pravidla, jimiž je odpovědný subjekt vázán
- Zpravidla přistupuje jako sekundární povinnost při porušení primární povinnosti stanovené normami různé povahy, které mohou být
 - politické
 - právní
 - sportovní
 - náboženské atd.
- Možnost **souběhu více** odpovědnostních vztahů podle postavení odpovědné osoby (např. trestní a za škodu)

Odpovědnost při výkonu veřejné moci

- **Politická**

- výsledek voleb
- působení veřejného mínění
- možnost odvolat z některých veřejných funkcí

- **Právní**

- pracovněprávní (jde-li o vztah zaměstnavatele a zaměstnance)
- občanskoprávní (za škodu, nemajetkovou újmu, bezdůvodné obohacení)
- správněprávní (za přestupky nebo jiné delikty porušující normy správního práva)
- disciplinární (za delikty disciplinární povahy u některých profesí – soudci, celníci, vojáci, policisté, osoby vykonávající státní službu)
- trestní (za trestné činy a provinění)

Pracovněprávní odpovědnost

- Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (ZP), se vztahuje zpravidla jen na ty osoby, které jsou v **pracovním poměru**
- Na úředníky ÚSC se ZP vztahuje **subsidiárně** (§ 1 odst. 2 zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC, ve znění pozdějších předpisů)
- Na vztahy vyplývající z výkonu veřejné funkce se ZP vztahuje, jen **pokud to výslovně stanoví** nebo pokud to stanoví zvláštní právní předpisy (§ 5 odst. 1 ZP) a není-li taková funkce vykonávána v pracovním poměru (§ 5 odst. 2 ZP)
- Odpovědnost **za škodu** způsobenou veřejným funkcionářem (starostou obce) se neřídí zákoníkem práce, ale občanským zákoníkem (viz R 16/2006-obč.)

Občanskoprávní odpovědnost

- Povinnost veřejného funkcionáře nahradit škodu nebo nemajetkovou újmu a vydat bezdůvodné obohacení
 - náhrada **škody** se řídí ustanoveními § 2894 a násl. NOZ (do 31. 12. 2013 podle § 420 a násl. OZ)
 - ve zvláštních případech může vzniknout i povinnost k náhradě **nemajetkové újmy**, např. pokud bude způsobena újma na cti nebo důstojnosti či na jiných právech (podle § 82, § 2956 a násl. NOZ, nebo do 31. 12. 2013 podle § 13 OZ)
 - pro povinnost vydat **bezdůvodné obohacení** platí ustanovení § 2991 a násl. NOZ (do 31. 12. 2013 podle § 451 a násl. OZ)

Správněprávní odpovědnost

- **Obecná**

- zejména za přestupky podle zákona o přestupcích (zákona č. 200/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů)

- **Specifická**

- za tzv. jiné správní delikty právnických osob nebo podnikajících fyzických osob
 - v případě porušení některých zvláštních předpisů, např. zákona o střetu zájmů, zákona o finanční kontrole

Disciplinární odpovědnost

- Týká se jen **zvláštních kategorií osob** vykonávajících veřejnou moc ve specifických orgánech a složkách, kde se uplatňují
 - kárná či obdobná pravomoc (např. soudci, státní zástupci, exekutoři, dále osoby, na něž se vztahuje služební zákon)
 - vztahy nadřízenosti a podřízenosti (policisté, vojáci, celníci)

Trestní odpovědnost

- Základem je spáchání **trestného činu**
- Znaky trestného činu, sankce za něj ukládané a další podmínky stanoví jen **zákon** (čl. 39 LPS)
 - zákon č. 40/2009 Sb., **trestní zákoník**, ve znění pozdějších předpisů
 - zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů
 - zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže, ve znění pozdějších předpisů
 - celá řada dalších **navazujících zákonů**, které stanoví např.
 - povinnost řádného hospodaření s majetkem
 - některé další povinnosti a omezení

Trestní odpovědnost

- Je vždy nutné naplnit **skutkovou podstatu** trestného činu, která je charakterizována těmito znaky:
 - **povinné znaky**
 - objekt (zájem chráněný trestním zákonem)
 - objektivní stránka (trestněprávně relevantní jednání, následek a příčinná souvislost mezi nimi)
 - subjekt (pachatel trestného činu)
 - subjektivní stránka (vnitřní vztah pachatele k protiprávnímu jednání a jeho následku – ve formě úmyslu či nedbalosti)
 - protiprávnost činu
 - **fakultativní znaky**
 - jen u některých trestných činů
 - vyžaduje se např. zvláštní pohnutka, zvláštní postavení pachatele atd.

Ilustrativní příklad

- Úředník ÚSC přijme úplatek v souvislosti s vydáním stavebního povolení (§ 331 odst. 1 TZ)
 - **Objekt**
 - řádné, nestranné a zákonné obstarávání věcí obecného zájmu
 - **Objektivní stránka**
 - přijetí úplatku nebo slibu jeho poskytnutí, a to v souvislosti s obstaráváním věcí obecného zájmu
 - **Subjekt (pachatel)**
 - osoba, jež se podílí na obstarávání věcí obecného zájmu
 - **Subjektivní stránka**
 - úmysl pachatele

Trestní odpovědnost

- Podle § 12 odst. 2 TZ platí zásada **subsidiarity trestní represe**
 - trestní odpovědnost lze uplatnit jen v případech společensky škodlivých,
 - v nichž nepostačuje uplatnění odpovědnosti podle jiných právních předpisů (občanskoprávních, pracovněprávních, správněprávních atd.)
- Subsidiarita trestní represe platí pro
 - zákonodárce (při formulaci skutkových podstat trestných činů)
 - orgány činné v trestním řízení (při výkladu a použití právních norem při uplatňování trestní odpovědnosti)
- **Rozdílný dopad** politické a pracovněprávní odpovědnosti na volené funkcionáře („místní politiky“) a na úředníky ÚSC

Trestní odpovědnost

- Trestně odpovědné **fyzické osoby**
 - diferencovaně podle svého postavení
 - členové zastupitelstva ÚSC
 - členové rady ÚSC
 - jiní funkcionáři a představitelé ÚSC
 - další (vedoucí či řadoví) zaměstnanci
- Trestně odpovědné **právníkové osoby**
 - omezený rozsah ve vztahu k ÚSC
 - omezený okruh trestných činů (má být rozšířen)
 - nejde o kolektivní odpovědnost více fyzických osob
 - trestní odpovědnost určité fyzické osoby nevylučuje trestní odpovědnost právnické osoby a opačně

Subjektivní stránka trestného činu

- Trestní odpovědnost fyzické osoby je možná **jen za zaviněné spáchání trestného činu**
 - neexistuje objektivní odpovědnost za výsledek
 - ani se zavinění nepresumuje (jako je tomu někdy v soukromém právu)
- Zavinění je vnitřním, psychickým vztahem pachatele ke spáchanému protiprávnímu jednání a jeho následku
- Okolnosti subjektivního charakteru, lze zpravidla dokazovat jen nepřímou z okolností objektivní povahy
 - z nichž se dá podle zásad správného (logického) myšlení usuzovat na vnitřní vztah pachatele k porušení nebo ohrožení zájmů chráněných trestním zákonem a jeho následku (viz s. 5 přehledu judikatury)
- Vyžaduje se zpravidla **úmyslné** zavinění, a – stanoví-li tak zákon výslovně – postačí i zavinění z **nedbalosti**

Úmyslné zavinění

- Vymezeno v § 15 odst. 1 TZ
- **Přímý úmysl** – pachatel chtěl způsobem uvedeným v trestním zákoníku porušit nebo ohrozit zájem chráněný tímto zákonem, nebo
- **Nepřímý úmysl** – pachatel věděl, že svým jednáním může způsobit takové porušení nebo ohrožení, a pro případ, že je způsobí, byl s tím srozuměn
 - v § 15 odst. 2 TZ je charakterizováno, že srozumění je též smíření pachatele s určitým následkem

Úmyslné zavinění

- Úmysl přímý
 - ohrožení či porušení chráněných zájmů je cílem pachatele anebo z jeho pohledu nutným následkem
 - usnesení NS sp. zn. 5 Tdo 492/2015: o přímém úmyslu starosty obce může svědčit např.
 - chybějící souhlas zastupitelstva s investiční akcí (prostory pro bydlení), uznání závazku zaplatit, ačkoli práce nebyly provedeny řádně a včas, následné sjednání nevýhodné rozhodčí doložky, pohnutka – snaha získat bydlení pro sebe
 - povinnost znát obsah svých pravomocí, možnost snadno rozpoznat újmu způsobenou obci i bez zvláštních znalostí

Úmyslné zavinění

- Úmysl nepřímý
 - ohrožení nebo porušení chráněných zájmů **pokládá za možné** a nespolehá se na **žádné důvody** potenciálně vylučující toto ohrožení/porušení
 - R 2/2014 v odůvodnění naznačeny požadavky odpovídající nepřímému úmyslu oproti vědomé nedbalosti při prodeji obecních pozemků:
 - opakované jednání obviněných, jejich konfrontování s konkrétními podklady o možné odlišné ceně, ignorování návrhů na odkoupení pozemků za vyšší cenu, opakované odmítnutí odložit rozhodnutí do doby doplnění podkladů, vědomost obviněných o odlišnosti obvyklých cen od navrhovaných cen

Zavinění z nedbalosti

- Upraveno v § 16 odst. 1 TZ
- **Vědomá nedbalost** – pachatel věděl, že může způsobem uvedeným v trestním zákoníku porušit nebo ohrozit zájem chráněný tímto zákonem, ale bez přiměřených důvodů spoléhal, že takové porušení nebo ohrožení nezpůsobí, nebo
- **Nevědomá nedbalost** – pachatel nevěděl, že svým jednáním může způsobit takové porušení nebo ohrožení, ač o tom vzhledem k okolnostem a k svým poměrům vědět měl a mohl
- V § 16 odst. 2 TZ je charakteristika **hrubé** nedbalosti
- Existence zavinění z nedbalosti se posuzuje pomocí kritéria **povinné míry opatrnosti**

Povinná míra opatrnosti u nedbalosti

- Je daná spojením objektivního a subjektivního hlediska
- **Objektivní hledisko**
 - vyžaduje od každého v dané situaci stejnou míru opatrnosti
 - rozsah je vymezen zvláštními právními předpisy, technickými normami, uznávanými pravidly nebo okolnostmi a konkrétní situací
- **Subjektivní hledisko**
 - je podmíněno osobními vlastnostmi a stavem pachatele
 - respektuje okolnosti konkrétního případu (místo, čas a prostředí spáchaného činu)

Opatrnost vyžadovaná u člena zastupitelstva obce (města, kraje)

- **Základní opatrnost**

- je vlastní všem zastupitelům při jakémkoliv jednání
- obsahuje povinnost zjistit protizákonnost usnesení (návrhu), kterou by odhalil průměrný a rozumný člověk bez zvláštního vztahu k dané problematice a vzdělání v oboru

- **Zvýšená opatrnost**

- je daná pouze u jednání spadajícího do specializace zastupitele (je-li zde taková specializace)
- obsahuje povinnost zjistit u usnesení (návrhu) týkajícího se jeho specializace takovou vadu, kterou by po důkladném přečtení odhalil poučený a rozumný člověk

Opatrnost vyžadovaná u člena zastupitelstva obce (města, kraje)

- Porušení základní opatrnosti v oblasti **informovaného jednání**
 - podklady jsou na první pohled neúplné
 - o některých aspektech vyjádřil pochyby odborník
 - zásadním aspektům věci se nevěnovala osoba k tomu příslušná
 - argumentace příslušné osoby je *prima facie* nelogická či nepřesvědčivá
- Základní opatrnost v oblasti **činění rozhodnutí**
 - formování rozhodnutí v souladu s informacemi, pravidly logiky z hlediska znalostí a zkušeností subjektu a v zájmu ÚSC a jeho občanů

Opatrnost vyžadovaná u člena rady obce (města, kraje)

- **Základní opatrnost**

- obsahuje povinnost projít si podklady a odhalit taková právní a věcná rizika, která by odhalil po důkladném přečtení průměrný a rozumný člověk bez speciálních znalostí a zkušeností v daném oboru
- je třeba ad hoc posuzovat, zda s ohledem na konkrétní podmínky výkonu funkce radního neredukovat jeho opatrnost na úroveň základní opatrnosti zastupitele

Zvýšená míra opatrnosti vyžadovaná u člena zastupitelstva nebo rady

- **Zvýšená opatrnost**

- je pouze u jednání spadajícího do specializace (gesce) člena zastupitelstva nebo rady (je-li zde taková specializace)
- obsahuje povinnost zjistit v usnesení (návrhu) týkajícím se jeho specializace takovou vadu, kterou by po důkladném přečtení písemnosti odhalil poučený a rozumný člověk (osoba se základními znalostmi v oboru)
- pokud specializovaný zastupitel či radní ví, že není schopen této vyšší opatrnosti, nesmí o tom nikoho nechat na pochybách
 - je povinen dát to jasně najevo
 - pak má povinnost pouze základní míry opatrnosti

Zvýšená míra opatrnosti u předkladatele návrhu

- Povinnost **předkladatele** zajistit právní a věcnou správnost svého návrhu, a to na úrovni odborníka
- Nejedná se však o opatrnost odborníka
 - nemusí ji vynakládat osobně, ale musí zajistit důvěryhodné zpracování návrhu či důvěryhodnou kontrolu zpracovaného vlastního návrhu na odpovídající odborné úrovni
- Spoléhání se na nesprávnou odbornou radu
 - nemusí vylučovat jeho trestní odpovědnost

Spolehnutí se na nesprávnou odbornou radu

- Existence odborné rady **nezbavuje povinnosti** seznámit se s příslušnou právní normou ani důsledků spojených s nesplněním této povinnosti
 - viz např. R 53/2015 ve vztahu k právnímu omylu
- Může to však mít vliv na posouzení **vnitřního vztahu** subjektu k jednotlivým znakům skutkové podstaty (např. k možnosti způsobení škody)
 - viz usnesení NS sp. zn. 5 Tdo 848/2010 k právní radě advokáta

Odpovědnost při „vícestupňovém“ rozhodování

- U většiny rozhodnutí ÚSC probíhají jednotlivé části rozhodovacího procesu **v různých orgánech ÚSC**
 - např. v příslušných odborech a poté v radě
 - anebo dokonce mimo ně (externí služby)
- Tímto způsobem je do rozhodování zapojen **větší počet osob**, ale každá nese jinou míru odpovědnosti podle svého postavení, jednání a zavinění
- Jsou však **odlišnosti** podle velikosti ÚSC a počtu osob podílejících se na výkonu veřejné správy

Vliv obecnosti rozhodnutí na odpovědnost

- **Proces rozhodování lze rozdělit na dvě části**
 - **záměrovou (obecnou)**
 - ponechává dostatečný prostor pro několik legálních variant realizace rozhodnutí
 - zpravidla nelze dovodit právní odpovědnost
 - **prováděcí (konkrétní)**
 - má podstatný vliv na výsledek
 - další subjekty jsou při provádění původního rozhodnutí omezeny způsobem, že již nemohou běžným postupem předejít škodlivému následku
 - je možné dovodit právní odpovědnost

Zjednodušené ilustrativní příklady

- Podle okolností konkrétního případu může být odpovědnost vyvozena odlišně
- Vždy bude záležet na tom
 - jaké rozhodnutí učinilo zastupitelstvo nebo rada a jak se zachoval příslušný úředník (vykonavatel)
 - jaké podklady pro rozhodnutí mělo zastupitelstvo nebo rada od příslušného odboru či úředníka
- Trestní odpovědnost je obecně možná jak u **iniciátorů** určitého rozhodnutí, tak u těch, kdo ho **schválili**, a konečně i u těch, kdo ho **realizovali**

Zjednodušené ilustrativní příklady

(v závislosti na konkrétních okolnostech konkrétního případu může být odpovědnost vyvozena odlišně)

1.

Rada přijme obecné usnesení, že město bude pronajímat nemovitost a uloží odboru majetku nemovitost pronajmout [§ 102 odst. 2 písm. m) OZř]

Odbor majetku pak stanoví nevhodná kritéria, podle nichž se vybere nájemce

Radní právně neodpovídají a realizující úředníci ano (kauzální nexus)

Zjednodušené ilustrativní příklady

(v závislosti na konkrétních okolnostech konkrétního případu může být odpovědnost vyvozena odlišně)

2.

Rada přijme obecné usnesení, viz předchozí, ale poté zašle „neformální“ doporučení realizujícímu úředníkovi, aby jednal podle nehospodárných kritérií

Úředník pod tíhou autority radních nátlaku podlehne

Radní mohou odpovídat jako návodci a realizující úředník odpovídá jako pachatel

Zjednodušené ilustrativní příklady

(v závislosti na konkrétních okolnostech konkrétního případu může být odpovědnost vyvozena odlišně)

3.

Rada přijme usnesení,
že město bude
pronajímat nemovitost
a že nájemce musí
splňovat v usnesení
uvedená
nehospodárná kritéria

Úředníci odboru
majetku provedou
potřebné úkony a v
souladu s usnesením
zrealizují

Radní právně
odpovídají spolu s
úředníky. A to i přesto,
že úředníkům
nepřísluší revidovat
rozhodnutí rady.
Úředníci totiž nesmí
vykonat pokyn ani
příkaz, pokud by se tím
dopustili trestného
činu [§ 16 odst. 1 písm.
d) zákona č. 312/2002
Sb., o úřednících ÚSC]

Zjednodušené ilustrativní příklady

(v závislosti na konkrétních okolnostech konkrétního případu může být odpovědnost vyvozena odlišně)

4.

Rada i přes řádně zpracované odborné podklady vypracované příslušným odborem učiní nevhodné rozhodnutí

Úředníci neodpovídají a radní ano

Zjednodušené ilustrativní příklady

(v závislosti na konkrétních okolnostech konkrétního případu může být odpovědnost vyvozena odlišně)

5.

Rada na základě omylu způsobeného špatně zpracovanými odbornými podklady vypracovanými příslušným odborem učiní nevhodné rozhodnutí

Úředníci odpovídají a radí
ne

Delegace rozhodování

- Při **delegaci pravomoci** rozhodovat je třeba si dát pozor na zákonné vymezení kompetencí
 - tak např. na obecní (městský) úřad není možné delegovat rozhodování podle § 102 odst. 2 OZř s výjimkou záležitostí uvedených v písm. k) a m)
- **Nedodržení kompetencí** může mít za následek absolutní neplatnost daného jednání
- V závislosti na konkrétních okolnostech pak může dojít i k vyvození **právní (i trestní) odpovědnosti** u osob, jež pochybily [viz § 329 odst. 1 písm. b) TZ]

Trestní odpovědnost za škodu na spravovaném majetku

- K pojmu **škoda**:
 - podobně jako v civilním právu újma na majetku jako jeho zmenšení (úbytek) nebo ušlý zisk (též R 34/2010-II.)
 - musí skutečně vzniknout škoda; nestačí, že byly porušeny právní předpisy anebo že by předmětné jednání jinak nebylo učiněno
- Lze uvažovat o vyvození odpovědnosti za **trestné činy**
 - zpronevěry (§ 206 TZ)
 - porušení povinnosti při správě cizího majetku (§ 220 TZ), a to i z hrubé nedbalosti (§ 221 TZ)
 - typicky porušení péče řádného hospodáře
 - zneužití pravomoci úřední osoby (§ 329 TZ)

Porušení povinnosti při správě cizího majetku obecně

- Trestným činem **může být**
 - prodej majetku za cenu nižší, než jaká je v době a místě prodeje obvyklá, aniž je odchylka odůvodněna
 - nákup zboží, služeb nebo prací za vyšší než obvyklou cenu, kterou by bylo možné v době a místě dosáhnout, a to např. v důsledku tzv. předražené veřejné zakázky
 - zanedbání potřebné péče o majetek a jeho znehodnocení např. nedostatečnou údržbou, nevymáháním plnění od osob
- Trestným činem **nemusí být**
 - prodej majetku za cenu nižší, než jaká je v době a místě prodeje obvyklá, je-li odchylka náležitě zdůvodněna
 - např. nutností obce dbát o všestranný rozvoj svého území, rozvíjet sociální péči a uspokojování potřeb svých občanů (§ 2 odst. 2, § 35 odst. 2 OZř)

Porušení povinnosti při správě cizího majetku členy zastupitelstva

- **R 2/2014** (usnesení NS sp. zn. 5 Tdo 827/2012):
 - trestní odpovědnost členů zastupitelstva města za trestný čin porušení povinnosti při správě cizího majetku z nedbalosti (§ 255a tr. zák., § 221 TZ) za prodej pozemků za cenu, která byla v rozporu s ustanovením § 39 odst. 2 OZř
 - šlo o posouzení jejich vědomé a hrubé nedbalosti, pokud měli na zasedání zastupitelstva určité informace, že dosažitelná cena pozemků města, o jejichž prodeji rozhodovali, byla v dané době a místě mnohem vyšší (asi 5 mil. Kč), než jaká byla jimi schválená kupní cena (asi 1,5 mil. Kč)
 - odpovědnost všech členů, kteří hlasovali pro schválení prodeje (celkem 23 osob) za porušení ustanovení § 85 písm. a) OZř
 - poukaz na význam pravomocí zastupitelstva města a jeho členů, což může zakládat jejich důležitou povinnost při opatrování nebo správě cizího majetku

Trestní odpovědnost starosty za úmyslné trestné činy

- Usnesení NS sp. zn. 5 Tdo 492/2015 (potvrzeno usnesením ÚS sp. zn. II. ÚS 3454/15)
 - řešena trestní odpovědnost starostky obce za zneužití pravomoci úřední osoby, porušení povinnosti při správě cizího majetku a zpronevěru
 - obviněná bez schválení zastupitelstva a bez zajištění potřebných peněz uzavřela smlouvu o dílo na výstavbu bytové jednotky a spolu s tím zavázala obec k nevýhodným majetkovým plněním za opožděnou platbu za dílo, převzala dílo s vadami, uznala rozhodčí nález atd. – způsobila obci škodu přes 13 mil. Kč
 - šlo o výstavbu bytové jednotky pro obec, v níž ovšem chtěla obviněná získat bydlení pro sebe
 - činila tak pro vlastní prospěch bez ohledu na škodlivé důsledky pro obec, přičemž nevýhodnost pro obec jí musela být zřejmá i bez toho, aby měla zvláštní odborné znalosti, pokud by jednala i jen s běžnou opatrností
 - dovozen přímý úmysl i pohnutka obviněné, její dovolání odmítnuto

Případ, kdy starosta nemusí nést trestní odpovědnost

- Usnesení NS sp. zn. 5 Tdo 77/2014
 - řešena trestní odpovědnost starosty obce za trestný čin zneužití pravomoci úřední osoby a porušení povinnosti při správě cizího majetku
 - k naplnění subjektivní stránky skutkové podstaty trestného činu zneužití pravomoci úřední osoby nestačí jen úmyslné jednání pachatele, ale vyžaduje se jeho pohnutka
 - takovou pohnutku nezakládá samotné skutkové zjištění, že starosta obce uzavřel smlouvy na dodávky stavebních prací za ceny vyšší než v daném místě a čase obvyklé, pokud byly dané práce na majetku obce skutečně provedeny, resp. bylo nutné je provést, zakázku na dodávku prací a platbu za ně získaly osoby, jež nebyly v žádném vztahu ke starostovi, a ani jiné okolnosti nesvědčily o záměrném zvýhodnění určitých osob starostou či o jeho snaze poškodit obec
 - existence obecné povinnosti opatrovat nebo spravovat cizí majetek uvedené v § 220 odst. 1 TZ ještě neznamená, že pachatel má zároveň uloženu zvláštní povinnost hájit zájmy poškozeného podle § 220 odst. 2 písm. a) TZ

Některá další rozhodnutí

- Usnesení NS sp. zn. 7 Tdo 1301/2003
 - obviněný starosta města a obviněný zástupce starosty města zhodnotili možnosti uplatnitelné podle zákona a na základě dvou smluv uzavřených za město prodali obchodní společnosti AB, s. r. o., část zařízení čistírny odpadních vod, které následně na základě leasingové smlouvy dlouhodobě pronajali obchodní společnosti XY města, s. r. o. Jednalo se o dlouhodobý pronájem s následnou koupí, a to obchodní společnosti se 100% majetkovou účastí města, tj. původního vlastníka a prodejce zařízení
 - tím město získalo neoprávněně vrácenou DPH ve výši 2 696 671 Kč
 - zastupoval-li obviněný jako starosta město při uzavírání předmětných smluv, aniž o tom rozhodlo, resp. je schválilo městské (obecní) zastupitelstvo, jednoznačně tak jako veřejný činitel překročil svou pravomoc

Některá další rozhodnutí

- Usnesení NS sp. zn. 11 Tdo 454/2011
 - starostka městské části Brno – střed uzavřela smlouvu o nájmu nemovitostí s nájemcem – obchodní společností AB, s. r. o., jejímž předmětem byl pronájem nemovitostí za částku 1 Kč/m² za rok, včetně práva stavby na pozemku, ačkoli věděla, že smlouva o nájmu obsahovala ustanovení, která byla v rozporu s podmínkami stanovenými zákonem o obcích, statutem města Brna a smlouvou o bezúplatném převodu uzavřené mezi Českou republikou – Ministerstvem obrany a statutárním městem Brno
 - samozřejmým a presumovaným předpokladem výkonu funkce starostky (tj. funkce, které se obviněná ujala dobrovolně a která je honorovaná) je znalost zákona o obcích a v případě starostky městské části i znalost statutu územně členěného statutárního města

Některá další rozhodnutí

- Usnesení NS sp. zn. 4 Tdo 1205/2009
 - zastupitelé města přijali usnesení ve znění: „Zastupitelstvo města schvaluje, aby město převzalo náklady spojené s právním zastupováním pana X, vedoucího odboru rozvoje investic, pana Y, zastupitele města a bývalého starosty, a pana Z, zastupitele města a současného starosty, v souvislosti s jejich obviněním z trestného činu spáchaného v souvislosti s přidělením dotace na rekonstrukci sportovní haly.“
 - soud: způsobem, který zvolilo k realizaci rozhodnutí zastupitelstvo města Český Krumlov, se rozhodně nezbavilo trvale svého majetku, k vrácení peněz ostatně následně došlo
 - soud plně souhlasí s názorem státního zástupce, že se politická podpora nemůže vyjadřovat penězi. Pokud by zastupitelé chtěli vyjádřit bývalým i současným představitelům města politickou podporu, mohli tak učinit slovně, a pokud je chtěli podpořit finančně, pak mohli uspořádat sbírku či zaplatit jim z peněz příslušných politických stran. Rozhodně je nic neopravňovalo k tomu, aby na soukromé zájmy občanů, kteří rozhodně netrpěli finanční nouzí, vynakládali prostředky města

Některá další rozhodnutí

- Usnesení NS sp. zn. 5 Tdo 178/2014
 - posuzována trestná činnost, kterou měli spáchat členové hodnotící komise při zadávacím řízení na veřejnou zakázku k výběru dodavatele stavby realizované městem
 - jeden z nich byl místostarostou města jako veřejného zadavatele
 - obvinění úmyslně a neoprávněně vyřadili uchazeče s ekonomicky nejvýhodnější nabídkou
 - umožnili zvítězit uchazeči druhému v pořadí, který realizoval zakázku prostřednictvím vyřazeného uchazeče za jím nabízenou cenu
 - rozdíl téměř 6 mil. Kč připadl vítěznému uchazeči
 - řešeny i další otázky ve vztahu k penězům z rozpočtu EU
 - u místostarosty vyvozena též odpovědnost úřední osoby
 - odsuzující rozhodnutí zrušeno a věc vrácena odvolacímu soudu

Závěrem

- Zkratky

- TZ: zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- OZ: zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- NOZ: zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
- ZP: zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů
- ÚSC: územní samosprávný celek
- OZř: zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů (obecní zřízení)
- R: rozhodnutí publikované ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, část trestní (Sb. rozh. tr.)

Závěrem

- Děkujeme za pozornost
- Dotazy a názory
- Na shledanou